

Fylkesmannen i Hordaland
V/Magne Nesse
Postboks 7310
5020 Bergen

Brev Følgebrev - Søknad om utfylling i Store Lungegårdsvannet etter forurensningsloven

Oppdragsnummer

15570105

Dato

07.09.2016

Filnavn

D00_130_bre_FoGr_Følgebrev søknad om utfylling Store Lungegårdsvann_00002

Bakgrunn for søknad om utfylling i Store Lungegårdsvannet etter forurensningsloven
I forbindelse med pågående reguleringsarbeid for Bybanen fra sentrum til Fyllingsdalen er det påvist behov for utfylling langs Store Lungegårdsvannets østlige bredde. Planarbeidene viser at bybanetrasè kan legges innenfor eksisterende parkområde, mens sykkeltrase og park/gangarealer må erstattes med ny sjøfylling på utsiden av traséen. Parkarealet som går tapt skal erstattes ved utfylling i sjø. Tiltaket krever, i tillegg til søknad etter forurensningsloven, dispensasjon fra gjeldende plangrunnlag og vil bli behandlet av plan- og bygningsmyndighetene. Reguleringsarbeidene for Bybanen (planID 64040000) fra sentrum til Fyllingsdalen er forventet ferdigstillt medio 2017.

Det er flere samfunnsmessige fordeler ved å komme i gang med utfylling før reguleringsplanen er godkjent:

- Tiltaket bedrer mulighetene for at byggingen av bybane kan gjennomføres uten at gang- og sykkeltrafikken mellom AdO-Arena og Fløen stenges.
- Perioden uten park blir kortere. Parken kan reetableres raskere.
- Det er usikkerhet knyttet til hvor lang tid det tar før fyllingen er stabil. Ved tidligere oppstart reduseres risikoen for forsinkelser i bybaneprosjektet.
- Tidlig etablering av fyllingsfot forventes å gi tilstrekkelig stabilitet i fyllingen til at de rene massene fra bybanetunnelen til holdeplass ved Haukeland sykehus kan fylles fra land når nytt landareal skal etableres. Avgrensning av nytt landareal vil fastsettes i reguleringsplanen for Bybanen. Planforslag legges på høring på nyåret 2017.
- Tiltaket er gunstig i forhold til den miljøsneringen av sjøbunnen som skal skje i regi av Renere havn. Tildekking av sjøbunnen starter etter plan i Store Lungegårdsvannet i 2019. Mest mulig av utfyllingen til park bør være gjennomført før tildekkingen starter, slik at faren for å redusere effekten av tildekkingen blir minst mulig.
- Tilgangen på egnede overskuddsmasser er nå god. Denne situasjonen bør benyttes, slik at overskuddsmassene inngår som en ressurs.

Det har vært vurdert om tidlig oppstart vil medføre en ulempe ved at den totale anleggsperioden vil øke, med ulemper i form av støy og støv mv. i en forlenget periode. Parken kan ikke fullføres før setningene i utfylling er under kontroll. Trolig er etableringen av ny park det siste tiltaket som gjennomføres, etter at Bybanen og

godsterminalen er etablert. Tidspunktet for oppstart av utfylling er avgjørende for når parken kan reetableres. Tidlig oppstart forventes å gi tidligere ferdigstilling, og det forlenger ikke anleggsfasen.

Omfang og fremdrift

Tiltaket omfatter utfylling av beregnet ca. en million PAm³ sprengstein, dekker ca 54 dekar av sjøbunnen, og er i størrelsesorden store tiltak. Tiltaket gjelder utfylling under vann til ca. kote -4 m, og utfyllingen vil skje både over eksisterende utfylte sprengsteinsmasser og over uberørte, siltige og løse sedimenter. Anleggsstart er planlagt januar/februar 2017 og utfyllingsarbeidet er estimert til å ta ca. 2 år.

Forurensede sedimenter

Det er dokumentert at sjøbunnen i Store Lungegårdsvannet er forurenset og består fortrinnsvis av finpartikulært materiale, som lett kan virvles opp ved forstyrrelser, som f.eks. utfyllingsarbeider. Undersøkelser viser at forurensingen i stor grad er partikkelbundet. Analyseresultater viser at alle sedimentprøvene inneholder miljøgifter som kan klassifiseres i Miljødirektoratets tilstandsklasser 4 eller 5. Generelt er forurensningsnivået lavest i prøvene fra områdene der det har vært utfylt tidligere, dvs. langs land i nord og nordvest. I prøvene fra områdene rett utenfor de tidligere utfyllingsområdene er forurensningsnivået høyere med konsentrasjoner av PCB7 i tilstandsklasse 3, PAH16 i tilstandsklasse 3 og 4 og tungmetaller i tilstandsklasse 4 og 5. Det er påvist høyest forurensning av tungmetallene kvikksølv, kobber og bly. TBT-konsentrasjonene i prøvene tilsvarer tilstandsklasse 5.

Risikovurdering

Slik de forurensede sedimentene ligger, med de påviste konsentrasjoner opp til Miljødirektoratets tilstandsklasse 5 (sterkt forurenset), er det knyttet risiko for human helse og økologi til sedimentene. Dette fører til at det må gjennomføres tiltak i forbindelse med utfyllingen for å hindre spredning av forurensinger.

Uavhengig av Bybaneprosjektet vil det være behov for oppryddingstiltak i Store Lungegårdsvannet, for å håndtere de forurensede sedimentene, noe som det allerede er en plan for, gjennom Renere havn prosjektet.

Koordineringsprosess mot Renere havn prosjektet

Parallelt med planlagt utfylling i Store Lungegårdsvannet skal Renere havn prosjektet starte opp tiltak i Puddefjorden høsten 2016. For å unngå at utfyllingen i forbindelse med etablering av bybanetrasé skal rekontaminere sanerte områder i Puddefjorden ble det igangsatt en prosess for å se hvilke tiltak som må iverksettes for å hindre spredning av forurensede sedimenter ut av Store Lungegårdsvannet. Prosessen ble gjennomført som en serie med koordineringsmøter der deltagere fra Bergen kommune, Bybanen utbygging, Renere havn prosjektet, Fylkesmannens miljøvernavdeling, COWI (rådgiver i Renere havn prosjektet) og Sweco (rådgiver i bybaneprosjektet), har deltatt. Det ble i tillegg gjennomført en risikovurdering, og vurdert hvilke tiltak som må treffes for at utfyllingsarbeidene ikke skal føre til uakseptert spredning av forurensinger.

Miljømål

Forslag til miljømål for utfyllingen ble utarbeidet i koordineringsgruppen, og er som følger;

- ü Hindre uakseptert spredning av forurensinger til Puddefjorden.

Videre fremover i Renere havn prosjektet skal Store Lungegårdsvannet tildekkes. Dette har innvirkning på hvilke tiltak som skal treffes i forbindelse med utfylling for å etablere ny bybanetrasé. Eventuell forflytning av forurensinger internt i Store Lungegårdsvannet planlegges å tildekkes i etterkant.

Tiltaksplan

Det vises ellers til vedlagte søknadsskjema med vedlegg som beskriver behov for tiltak og prinsipper for gjennomføring. Tiltaksplanen oppsummerer resultater fra gjennomførte miljøtekniske undersøkelser i

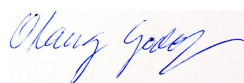
tiltaksområdet, resultater fra oppdatert risikovurdering ihht Miljødirektoratets veileder, planlagte tiltak for å hindre spredning av forurensede sedimenter under og etter anleggsperioden, samt kontroll og overvåking av utfyllingen.

Plan for informasjon og kontaktinformasjon

Bybanen Utbygging har i samarbeid med Bergen kommune utarbeidet en plan for informasjon til naboer, interessenter og andre som ønsker mer informasjon om prosjektet (vedlagt). Det er i tillegg opprettet en egen kontakttelefon der publikum kan henvende seg til ved spørsmål;

Telefon: 408 06 272 / e-post: bybanen.utbygging@hfk.no

Med vennlig hilsen på vegne av Bybanen Utbygging

Olaug Godøy
Senior miljørådgiver
Sweco Norge AS

Vedlegg:

- Søknadsskjema for tiltak i Store Lungegårdsvannet 07.09.2016
- Tiltaksplan for utfylling i Store Lungegårdsvannet
- Kart som viser installasjoner på sjøbunnen, samt prøvetakingspunkter
- Informasjonsplan for utfylling Store Lungegårdsvann
- Oversiktskart 1: 50 000
- Detaljkart 1:1000
- Uttalelse fra Bergen kommune

